

VAN NATURE

Jacques van der Neut schrijft in Van Nature over opvallende waarnemingen in de natuur. Hij werkt als boswachter in De Biesbosch. Daarnaast is hij een verwoed natuurfotograaf.

De werkzaamheden voor de aanleg van de Nieuwe Dordtse Biesbosch zijn begonnen. In de omgeving van de Kop van 't Land rijden dumpers (grote vrachtauto's) en tractoren al maanden af en aan.

▲ De groenpootruiter is een forse steltloper en een vrij algemene doortrekker. FOTOS JACQUES VAN DER NEUT

▲ Kranen aan het werk in Polder De Biesbosch.

Graafwerk lokt watervogels

Ter hoogte van de Oosthaven ligt binnendijks een groot, rechthoekig bassin en verderop in de polder zijn de contouren van een aangelegde kreek zichtbaar. „Zodra wij de beoogde hoeveelheid klei hebben gewonnen, dan zit ons werk erop”, zegt John Moerenhout, Hoofduitvoerder van de Combinatie Eiland van Dordrecht.

„De klei wordt weer gebruikt bij de Dijkversterking Eiland van Dordrecht, in dit geval is er sprake van een win-winsituatie, want de grond dient enerzijds voor de waterveiligheid van het Eiland van Dordrecht en anderzijds geven we uitvoering aan de start van de Nieuwe Dordtse Biesbosch.”

„Het werk is nog niet helemaal klaar, zo dient de Zeedijk bij de Kop van 't Land nog te worden geasfalteerd. Zodra dat allemaal achter de rug is, kan de tijdelijke omleiding via Polder De Biesbosch worden opgeheven. Om de Nieuwe Merwedeweg te ontzien, ligt daar nu nog een traject aan rijplaten, waarover de dumpers de klei afvoeren naar de laad- en losvoorziening aan de Nieuwe Merwede.”

Het werk voor de Combinatie Eiland van Dordrecht bestaat, wat de aanleg van de Nieuwe Dordtse Biesbosch betreft, uit de aanleg van de bezinkplas en het graven van de Kooikil. „Qua graafwerk is de bezinkplas klaar en de Kooikil ligt er ook. De afwerking en de inrichting van bermen en oevers valt buiten ons bestek. De waterstand in de bezinkplas is nu laag, maar zal na de bouw van de he-

vel, waarbij water uit de Nieuwe Merwede wordt ingelaten, weer stijgen. De hevel fungeert straks als voeding voor de bezinkplas.”

Een kijkje

Buiten werktijden en in het weekend neem ik regelmatig een kijkje op het vergraven terrein. In het midden van de bezinkplas staat een groepje kleine mantelmeeuwen. Een blauwe reiger stapt er behoedzaam tussen door. In de rand van deze waterplas verblijven tientallen, witte kwikstaarten, soms krijgen ze gezelschap van een paar gele soortgenoten. De slijkkige terreingedeelten zijn in trek

bij steltlopers zoals oeverloper en witgat. Met een telescoop bekijk ik de vogels van dichtbij. Tussen de dribbelende vogels ontdek ik tevens een groenpootruiter, een vrij algemene doortrekker die in het voorjaar en najaar regelmatig waargenomen kan worden op moddervlaktes en slikranden van plassen en meren. Hierbij is de groenpootruiter niet kieskeurig. De vogel verschijnt zowel in zoet als in zout water. Bij het opvliegen laten ze een hard en opvallend *kjuu-kjuu* horen. De groenpootruiter wordt nog wel eens verward met een poelruiter en andersom. De groenpoot is echter forser, met een opgewipte, dikke sna-

Zodra wij de beoogde hoeveelheid klei hebben gewonnen, dan zit ons werk erop

—John Moerenhout

vel, terwijl de poelruiter veel ranker is met een 'naalddunne', niet opgewipte snavel.

Een groenpootruiter is een vrij grote steltloper, maar verderop, op een droogvallend stukje, staat een veel kleinere Temmincks strandloper. Een vrij onopvallende soort, hetgeen niet alleen komt door zijn geringe grootte, maar ook door zijn onopvallende kleed en onopvallende gedrag. Temmincks strandlopers worden ook wel muizen genoemd, omdat ze heel laag met kleine schokkende bewegingen over de bodem kruipen. Ze hebben een voorkeur voor slijbberige moddervlakten langs kleine poeltjes en meren in het binnenland. Doorgaans zijn ze alleen of in kleine groepjes samen met andere steltlopers aan te treffen.

De Temmincks strandloper heeft als een van de weinige steltloper-soorten opvallend gele poten in plaats van zwarte of donkere.

Brilduiker

In de gegraven waterplas dobberen ook watervogels zoals bergeend, wilde eend en brilduiker. Op de oever rust een koppel Bahamapijlstaarten. Deze eenden komen oorspronkelijk uit het Caraïbisch gebied, dus dit koppel zal zeer waarschijnlijk zijn ontsnapt uit een of andere particuliere watervogelcollectie.

Gezien het huidige, open karakter van het graafwerk ontbreken ras-echte pioniers, zoals de kleine plevier en de kluut, uiteraard niet. Met het begroeid raken van het terrein zullen deze vogels geleidelijk weer van het toneel verdwijnen.

EERBETOON

Wie is Coenraad Jacob Temminck?

Coenraad Jacob Temminck (1778-1858) was een Nederlandse patriciër en een zoöloog. Hij was de oprichter en eerste directeur van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie in Leiden, van 1820 tot 1858. Hij schreef al voor hij museumdirecteur was onder meer het boek *Manuel d'ornithologie, ou Tableau systematique des oiseaux qui se trouvent en Europe* (1820), dat jarenlang

uitblonk door de informatie over Europese vogels. Talrijke dieren, vogels en zoogdieren hebben hun naam aan hem te danken. Hij beschreef 360 soorten vogels die nu nog steeds als een aparte soort beschouwd worden. Als eerbetoon is een groot aantal vogel- en diersoorten naar hem vernoemd, zoals de Temmincks renvogel, het Temmincks schubdier en de Temmincks strandloper.

▲ Coenraad Jacob Temminck gaf vele vogels en zoogdieren een naam.